

SUOMEN YHDYSKUNTAJÄTEHUOLTO 2014

Vastuullinen
ja toimiva
jätehuolto

JÄTELAITOSYHDISTYS

PARAS JÄTEHUOLTO KUNTALAISELLE ON MYÖS SUOMEN MENESTYSTEKIJÄ

Yhdyskuntajätettä syntyy muun muassa asumisessa. Yhdyskuntajätteenä luetaan myös muussa toiminnassa syntyvä asumisjätteen kaltainen jäte kuten terveydenhuollossa, virastoissa ja ope-
tuksessa syntyvä tavanomainen jäte. Yhdyskuntajäte on määrätty laissa kuntien sekä osin tuottajayhteisöjen jätehuoltovastuulle.

Asukkaat ja ympäristö ansaitsevat parhaan mahdollisen jätehuollon, jotta moderni yhteiskunta toimisi ja Suomi olisi hyvä paikka elää, työskennellä ja yrittää. Hyvä ja vastuullinen jätehuolto toteutetaan käyttäen parasta saatavissa olevaa tekniikkaa, pääosin yhteistyössä alan yksityisten toimijoiden kanssa.

Suomessa on voitu luottaa siihen, että julkinen jätehuolto toimii kuntien järjestämänä kaikissa oloissa kaikkina aikoina kaikkialla.

JÄTELAITOSYHDISTYS

JLY - Jätelaitosyhdistys ry
Salomonkatu 17 A
00100 HELSINKI
www.jly.fi

VASTUULLISTA JÄTEHUOLTOA

Kuntien jätelaitokset

Kunnat hoitavat yhdyskuntajätehuollon vastuunsa pääasiassa alueellisessa yhteistyössä omistamansa jätelaitoksen kautta. Jätelaitos voi olla osakeyhtiö, liikelaitos tai kuntayhtymä. Jokainen kuntalainen on samalla sekä jätelaitoksen omistaja, asiakas että toimivan jätehuollon tärkeä lenkki.

Jätelaitosyhdistys

JLY - Jätelaitosyhdistys ry edustaa julkista jätehuoltoa ja kuntien 35 jätelaitosta. Jäsenlaitokset toteuttavat yli 5,2 miljoonan asukkaan jätehuollon yhteistyössä yksityisten yritysten ja tuottajayhteisöjen kanssa.

www.jly.fi

www.kierratys.info

www.vaarallinenjäte.fi

JLY on Municipal Waste Europe (MWE) -järjestön perustajajäsen. MWE edistää vastuullisen jätehuollon kehittämistä Euroopassa.

www.municipalwasteeurope.eu

JÄTTEENKÄSITTELY ON KIERTOTALOUTTA

Julkisen jätehuollon visiossa toimitaan kiertotaloudessa, jossa materiaalien hukkaaminen ja jätteen syntyminen on minimoitu. Jäte hyödynnetään tehokkaasti ja siitä saadaan nykyaikaisella jätteenkäsittelyllä raaka-ainetta uusien tuotteiden valmistukseen ja energian tuotantoon.

Kuntien jätelaitokset ovat vuosikymmenien aikana rakentaneet Suomen nykyisen kierrätysjärjestelmän. Kierrätysjärjestelmää kehitetään edelleen etusijajärjestyksen mukaisesti ympäristö- ja kustannustehokkuus huomioiden. Kierrätyskelvoton jäte hyödynnetään sähkön ja lämmön tuotannossa nykyaikaisissa jätevoimaloissa. Tavoitteena on, että kaikki kuntien vastuulla oleva yhdyskuntajäte kierrätetään tai hyödynnetään energiana.

Kiertotalouden ja kierrätyksen edistämisessä seuraava askel on saada teollisuus entistä enemmän hyödyntämään jätteistä valmistettuja raaka-aineita. Uusilla teollisilla ratkaisuilla saadaan jätteelle kysyntää ja imua, joka vetää jätteistä valmistetut raaka-aineet uusien tuotteiden valmistukseen. Teollisuuden tulisi nähdä kiertotalous suurena mahdollisuutena luoda uutta liiketoimintaa. Kuntien jätelaitosten ja teollisuuden symbioosit toimivatkin jo hyvin monella alueella.

Elinkaaritarkastelu ja etusijajärjestys

Jätehuoltoratkaisujen tulee perustua ensisijaisesti elinkaaritarkasteluun (LCA) eli ympäristö-, talous- ja terveysvaikutusten kokonaisvaltaiseen arviointiin. Jätehuoltoa ohjaa myös ns. etusijajärjestys.

Etusijajärjestyksen mukainen ensisijaisuus:

- jätteen syntymisen välttäminen
- valmistelu uudelleenkäyttöä varten
- kierrätys
- hyödyntäminen energiana
- loppusijoitus kaatopaikalle

Kattavan kiinteistökohtaisen keräyksen lisäksi erilliskeräystä täydennetään alueellisilla kierrätyspisteillä.

PUHDASTA TEKNOLOGIAA JA YHTEISTYÖTÄ

Kuntien jätelaitokset ovat jo pitkään toimineet yritysten innovaatioiden pilottilaboratorioina. Laitokset ovat tarjonneet käsittelykeskuksiansa kokeiluille kehittämislustaksi. Vuosikymmenien aikana on hankittu valtava määrä tietotaitoa jätehuollon kehittämiseksi. Jätelaitokset ovat olleet mukana jalostamassa lukuisia innovaatioita kansallisiksi ja kansainvälisiksi menestykselliseksi tuotteiksi.

Teolliset symbioosit kuntien jätelaitosten ja yritysten kanssa ovat jätteenkäsittelykeskuksissa arkipäivää. Biojätteen käsittelystä saadaan raaka-aineita mullan ja lannoitteiden valmistukseen, tuotekaasua ja liikennepolttoainetta sekä sähköä ja lämpöä. Vihreässä taloudessa erilaiset kierrätettävät jätteet lajitellaan ja kerätään erikseen teollisuuden tarpeiden mukaan uusien tuotteiden raaka-aineiksi.

Puhtaan teknologian, cleantechin, kehityksen tuloksena käytössämme on kierrätyksen ja energiaratkaisujen uusia toteutuksia. Hankkeet ovat edistäneet merkittävästi Suomen materiaalitehokkuutta ja ilmastotyötä.

Kuntien jätelaitokset ovat luoneet moderneja kuljetusratkaisuja muun muassa jätteiden putkikeräyksellä, monilokeroautoilla, omakotitalojen porttikeräyksellä ja logistiikan ohjausjärjestelmillä.

Teknologioiden kehittäminen on tuottanut asukkaille tehokasta jätehuoltoa ja viihtyisämpää ympäristöä, ja se on tuonut työpaikkoja. Kehittämistä on tehty yhteistyössä yksityisten yritysten kanssa.

Laaja julkinen vastuu jätehuollosta mahdollistaa yritystoiminnan ja cleantech-ratkaisujen kehittämisen. Jätelaitokset tulevat toimimaan jatkossakin pilottilaboratorioina uusille hankkeille.

Westenergyn, Vaskiluodon Voiman ja Vaasan Sähkön yhteistyönä toteutunut "Vaasan energiatäyskäännös" valittiin vuoden 2012 ilmastoteoksi. Pelkästään Westenergyn toiminnan vaikutuksesta hiilidioksidipäästöjen on arvioitu vähenevän 100 000 – 200 000 tonnia vuodessa. Laitokset pudottavat yhdessä noin prosentin verran koko Suomen hiilidioksidipäästöjä. Westenergy tuottaa viiden alueellisen jätelaitoksen keräämästä jätteestä tuotehöyryä Vaasan Energian sähkö- ja kaukolämpölaitokselle. Vaasan Sähkö valmistaa höyrystä sähköä 7 000 kotitaloudelle ja kaukolämpöä kolmasosalle Vaasan seutua.

PARASTA PALVELUA KUNTALAISELLE

Kaikki kuntalaiset saavat jätehuoltopalvelut kunnan järjestämässä jätehuollossa niin taajamien keskustoissa kuin syrjäseuduilla. Hinnoittelu on tasapuolista ja kohtuullista; maksuilla katetaan vain jätehuollon kustannukset. Julkinen jätehuolto ei tavoittele voittoa.

Yhdyskuntajätehuollon lähtökohta on terveyden ja ympäristön turvaaminen pitkäjänteisesti. Kuntien jätelaitokset ovat luoneet maan kattavan jätehuoltojärjestelmän kierrätettävien, hyödynnettävien ja loppusijoitettavien jätteiden osalta. Myös kotitalouksien ja maatalouden vaarallisten jätteiden kerääminen ja turvallinen käsittely on kuntien vastuulla. Käsittely toteutetaan yhteistyössä alan teollisuuden ja yritysten kanssa. Jätehuoltopalveluja kehitetään kaiken aikaa parhaan tuloksen saamiseksi.

Jätelaitokset tekevät arvokasta tiedotus- ja neuvontatyötä jätteen määrän vähentämiseksi, lajittelun onnistumiseksi ja ympäristötietoisuuden lisäämiseksi. Jätelaitoksissa toteutuu yhden luukun periaate. Kaikki tarvittava tieto löytyy ottamalla yhteyttä paikallisen jätelaitoksen asiakaspalveluun. Asiakaspalvelusta voi tilata perus- ja lisäpalvelut joustavasti, muuttaa jäteastioiden tyhjennysväliä, kysyä neuvoa lajittelusta ja tilata vaikka esittelijän taloyhtiön kokoukseen.

Kuntien jätelaitokset ovat tehneet huikean työn rakentamalla koko maan kattavan järjestelmän yhdyskuntajätteen keräämiseksi ja käsittelemiseksi sekä ympäristötietoisuuden ja aktiivisuuden herättämiseksi.

Jätehuolto, asiakaspalvelu ja neuvonta ovat aina ihmistä lähellä. Jätelaitokset tekevät korvaamatonta työtä asukkaiden ja ympäristön puolesta.

Kuva: Hannu Bask / HSY

Kuva: Vantaan Energia

Kuva: Kai Widell / HSY

Kuva: Anne-Maria Vesa / Oulun jätehuolto

Kierrättämällä ravinteet palautamme kasvuvoiman takaisin luontoon. Kotitalouksien biojätteestä saadaan ravinteita mullan ja lannoitteen valmistukseen sekä biokaasua liikennepolttoaineen, sähkön ja lämmön tuotantoon.

Oulun kaupunki sai Suomen Kuntaliiton ilmasto-palkinnon 2014 suljetun kaatopaikan maisemointityöstä. Maisemoitu jätetäyttö toimii laskettelukeskuksena ja tunnetaan nimellä Rusko-tunturi. Kasvihuonepäästöjä on vähennetty sekä kaatopaikkakaasun keräyksellä että ajokilometrien säästöllä. Laskettelemaan pääsee nyt kaupungin keskustan tuntumassa.

Kuva: Tapiola Golf Oy

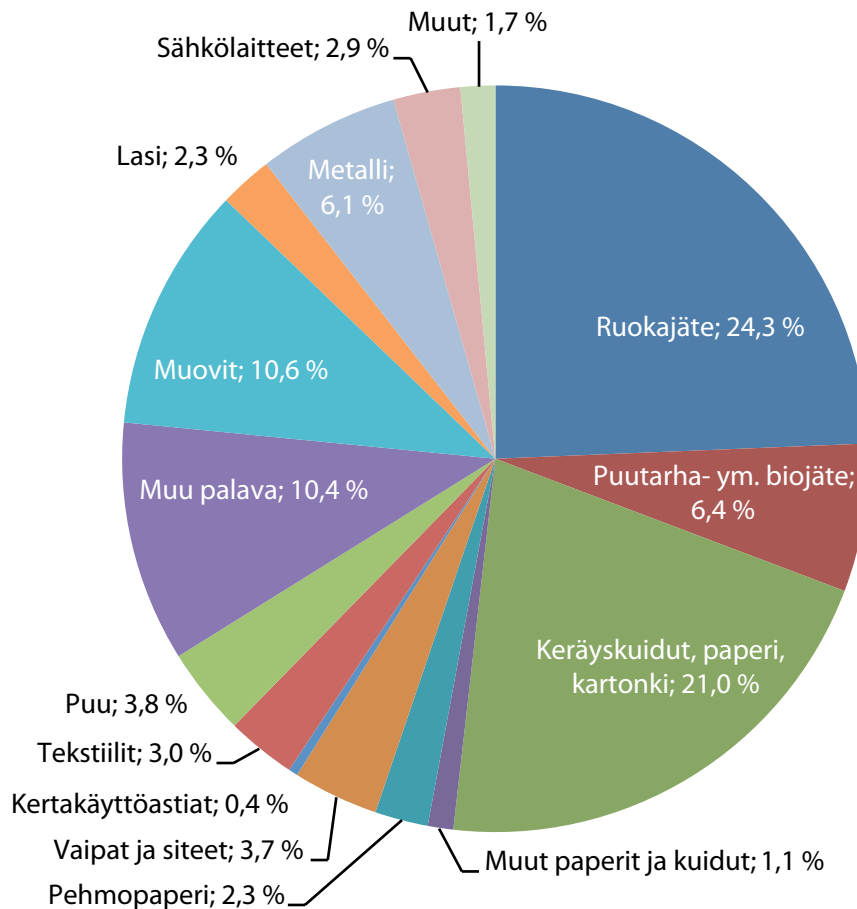
Mankkaan käytöstä poistetulla kaatopaikalla Espoossa toimii golfkenttä.

Kuva: Marko Laakkonen / JLY

Yhdyskuntajätteen koostumus 2012

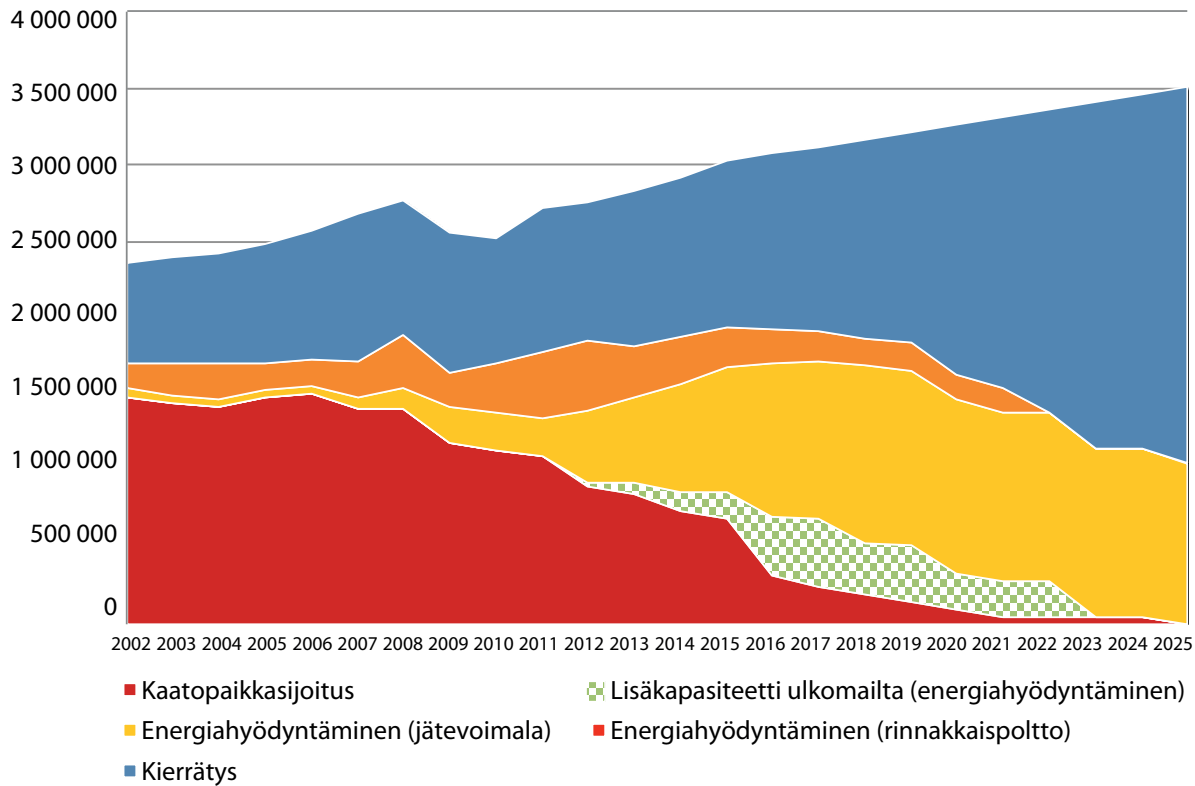
Tuoreimman jätetilaston (2012) mukaan kolmasosa yhdyskuntajätteestä kierrätettiin, kolmasosa hyödynnettiin energiana ja kolmasosa vietiin kaatopaikoille.

Kierrätystavoite vuoteen 2016 mennessä on 50 prosenttia, mikä on suuri haaste harvaanasutussa maassa. Euroopan unionissa suunnitellaan kierrätyksen nostamista jäsenmaissa jopa 70 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä.

Kierrätystavoitteeseen voidaan päästä etenkin tehostamalla pakkausten kierrätystä ja lisäämällä biologista käsittelyä. EU asettaa jätehuololle tavoitteet, joiden seuranta ja vertailtavuus edellyttävät yhtenäistä tilastointia koko Euroopassa. Kierrätyksen tehostaminen maksaa, mutta tuo myös uusia työpaikkoja. Tavoitteen saavuttamiseen tarvitaan yhteistyötä eri toimijoiden ja erityisesti kierrätysmateriaaleja käyttävän teollisuuden kanssa.

Lähivuosina muun muassa EU:n direktiivin vaikutuksesta yhdyskuntajätteen kaatopaikkasijoitus loppuu lähes kokonaan. Kuntien jätelaitokset ovat varanneet energiahyödyntämisen kapasiteettia siten,

Arvio yhdyskuntajätehuollon kehityksestä

että kierrätykseen kelpaamaton jäte hyödynnetään tehokkaasti sähkön ja kaukolämmön tuotannossa.

Selkeä julkinen vastuu yhdyskuntajätteestä on eurooppalainen malli. Se mahdollistaa pitkäjänteisen investoinnin ja parhaan teknologian käyttöönoton. Julkisella järjestämisvastuulla tuotetaan yhdyskuntajätepalvelut asukkaan ja ympäristön parhaaksi.

Toimiva jätehuolto
on yhteinen etu

